

KANSERLE MÜCADELEDE ULUSAL KANSER DANIŞMA KURULUNUN ROLÜ

Prof. Dr. İbrahim Güllü*
Doç. Dr. Nurullah Zengin**

*Ulusal Kanser Danışma Kurulu Başkanı, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Onkoloji Bilim Dalı Öğretim Üyesi

**Ulusal Kanser Danışma Kurulu Başkan Yardımcısı, Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıbbi Onkoloji Kliniği Şefi

Kanser tüm dünyada ve ülkemizde en önemli sağlık sorunlarından birisini oluşturmaktadır. Hasta ve hasta yakınlarında yol açtığı psiko-sosyal travma ve önemli bir hasta grubunda hala tatminkar olmaktan uzak tedavi başarısı kanseri, korkulan bir hastalık olarak algılanmasına neden olmaktadır. Konunun önemini artıran bir dizi özellikten bahsetmekten mümkündür. Söz gelimi, kanser önemli ölçüde önlenebilen bir hastalık grubudur. Beslenme ve başta sigara olmak üzere, çevresel faktörlerin kanser olgularının yaklaşık yarısından fazlasında var oldukları bilinmektedir. Ayrıca kanser değişik nedenlere bağlı olarak sıklığı artan bir hastalıktır. Olayın ekonomik boyutunda ise, her geçen gün tedavi maliyetinde artış kaçınılmaz bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bütün bu tespitler her ülke için bir Kanser Politikası'nın oluşturulmasının ve uygulanmasının ihtiyacını gündeme getirmektedir. Ülkelerin kanser konusunda önceliklerinin farklı olması, ayrıca kaynakların farklılığı bir ülkeden diğerine böyle bir politikanın kopyalanabilir olmasını imkansız kılmaktadır. Her ülke kendi önceliklerini tanıyabildiği ve kaynaklarını uygun bir şekilde yönlendirebildiği sürece uygulanabilir bir kanser politikasına ulaşmış olacaktır.

Kanser, korunmadan tedaviye kadar pek çok boyutu olan bir olgudur. Konunun tüm boyutlarının dikkate alınması, sağlıklı

durum tespiti, güncel gelişmelerinin izlenmesi geniş bir ekip ile yapabilecek bir çalışmayı gerektirir. Ulusal Kanser Danışma Kurulu bu tespit ile gündeme gelmiştir. Kanser konusunda başta akademik çevreler olmak üzere, tüm birikimlerin değerlendirilmesi ve icra makamlarına sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin iletilmesi bu kurulun temel misyonunu oluşturmaktadır. 30 Mayıs 2005 tarihli genelge ile, yapılanması ve görev alanları belirlenen kurul çalışmalarını esas olarak oluşturduğu altkurullar ile, gerçekleştirilmesi benimsenmiştir. Halen oluşturulan altkurullar ve görev alanları şu şekildedir:

1)Preventif Onkoloji Altkurulu: Kanserin önemli ölçüde önlenabilir bir hastalık olması, kanserden korunma kavramını bu konuda oluşturulacak ulusal politikada temel noktalardan biri kılmaktadır. Toplumun doğru bilgilendirilmesi ve kanserden korunma konusunda ‘farkındalık’ oluşturulması kanserle mücadelede başarıya ulaşmamızda temel önceliktir.

2)Epidemiyoloji ve Kayıt Altkurulu: Kanser konusunda oluşturulacak politikada temel unsurlardan biri şüphesiz sağlıklı verilere sahip olmaktır. Yakın döneme kadar bu konuda ülkemiz verilerine ulaşmakta ciddi sıkıntıların varlığı bir gerçektir. Yakın dönemde bu konuda sağlanan atılımın desteklenmesi ve doğru yönlendirilmesi, kanser ile ilgili gerçek verilere ulaşmayı ve kanser politikasının sağlam bir zemine oturmasını mümkün kılacaktır.

3)Tıbbi Jeoloji Altkurulu: Çevresel bazı faktörlerinin kanser açısından risk oluşturduğu bilinmektedir. Asbest maruziyeti ve plevral mezotelyoma ülkemiz için, özellikli bir konu olmaya devam etmektedir. Bir bütün olarak kanser oluşumunda, çevresel faktörlerin ülkemizdeki durumunun ve bu konuda yapılabileceklerin tespiti bu alt kurulun görev alanı olarak tanımlanmıştır.

4)Erken Tanı ve Tarama Altkurulu: Gelişmiş bir kanserin erken aşamada tanı alması tedavi başarısını belirleyen en önemli faktördür. Bazı kanserlerde tarama yöntemleri ile erken tanının pratikte mümkün ve faydalı olabileceği gösterilmiştir. Ancak bu konuda önceliklerin ve uygulama şekillerinin bölgelere göre farklı olabileceği de bilinmektedir. Kanseri taramasını ülkemizde hangi alanlarda ve hangi esaslarda yapılması gerektiği ve tarama sonuçlarının yorumlanması bu alt kurulun görevi olarak belirlenmiştir.

5)Tedavi ve Etik Altkurulu: Oluşmuş bir kanserin tedavisi kanserle mücadelede tarama ve erken tanı sonrası üçüncü ve daha zor bir aşama olarak kabul edilir. Kanser tedavisi hemen tamamen birden fazla branşın işbirliğini gerektirir. Kanser tedavisinde ve etik konularda karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi bu alt kurul sorumluluğu olarak planlanmıştır.

6)Psiko-sosyal Destek ve Eğitim Altkurulu: Kanser hasta ve çevresi için psiko-sosyal problemleri de beraberinde getirmektedir. Bu konularda ülkemizin sosyokültürel özelliklerine uygun çözüm önerilerinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

7)Klinik Araştırmalar Altkurulu: Onkoloji tüm tıp branşları içinde klinik araştırmaların en fazla yapıldığı alandır. Bu altkurul çalışmaları ile ülkemizde kanser konusunda yapılacak araştırmaların doğru yönlendirilmesi ve klinik araştırmalarda karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

8)Alternatif ve Tamamlayıcı Tıp Altkurulu: Kanserde alternatif yöntemlerin tüm dünyada sıkça kullanılması gözardı edilmez bir gerçektir. Bu yöntemlerin bilimsel verilerle değerlendirilmesi, toplumun doğru bilgilendirilmesi ve bilimsel tedavilerinin aksatılmadan uygulanmaları konusunda çalışmalar yapmak bu alt kurulun görevi olarak tanımlanmıştır.

9)İnsan Kaynakları Altkurulu: Kanserle mücadele her yönü ile organizasyon gerektirmektedir. Bu konuda merkezlerin fiziki şartları, yapılanma ve işgücü açısından sorunlarının tespiti bu alt kurulun görevi olarak tanımlanmıştır.

Kurullarımızın yapacağı değerli çalışmalar ve önerilerin uygulamaya geçilmesi ile kanserin önceliklerini esas alan Ulusal Kanser Politikası'nın şekilleneceğine inanıyoruz.

